

Elck zegg'het voorts

Nieuwpoortse archiefkrant

Extra editie - jaargang 13 - december - 2021

Editoriaal

Dit is de uitgeschreven tekst van een causerie, gehouden omtrent de figuur van Cornelius De Scheppere, op 23 september 2021 in de Cultuurzaal van de Hoogstraat te Nieuwpoort.

Hij was als een Kissinger uit Nieuwpoort in dienst van vorsten aan Europese hoven, in de diplomatie voor de koning van Denemarken, de koning van Oostenrijk en de keizer van Habsburg van het Heilig Roomse Rijk, ook in opdracht van de gouvernanten in de Nederlanden Margaretha van Oostenrijk en Maria van Hongarije ... op weg doorheen Europa.

Vanuit de Nederlanden reisde hij naar Spanje, de Duitse landen, Engeland, Schotland, de hanzesteden, Italië, Polen, Istanboel ...tussen 1523 en 1556.

Zie boven v.l.n.r.

Paalsteen 1581, Christiaan II, Isabella van Habsburg, Margaretha van Oostenrijk, keizer Karel, Ferdinand I, Maria van Hongarije.

Wie graag deze archiefkrant digitaal wenst te ontvangen, kan dat als wij uw e-mail adres mogen gebruiken.

guidodemerre@gmail.be

friede.lox@telenet.be

Corneel de Schepper

Cornelius Descheppere

Cornelius duplicius Scepperus Neoportuensis is geboren in Nieuwpoort op 18 december 1501 (of in Duinkerke ?) (1).

Zijn grootvader Johan duplicius De Scheppere was vice-admiraal van de Vloot in Duinkerke onder Filips de Goede en ook al eens burgemeester. Zijn vader Andries De Scheppere poortert zich in te Nieuwpoort met Ghislaine de Severin op 6 mei 1503 vanuit Duinkerke, waar hij wellicht óók burgemeester zou zijn geweest (sic). Merkwaardig genoeg staat Philips Hoosschaert de burgemeester van Nieuwpoort voor hem borg.

Duinkerke

Er was ook een Andries De Schepper die zich in

Nieuwpoort inpoortert op 15 november 1428, maar dan uit Mazinghem (Aire).

In 1509 bleken beide ouders reeds overleden, te Nieuwpoort (sic), en werd de knaap opgenomen bij zijn oom Jacob de Scheppere, pastoor in Ekelsbeke. Er waren nog twee andere ooms : Johan die wél burgemeester bleek te zijn in Duinkerke en Cornelius die er raadslid was.

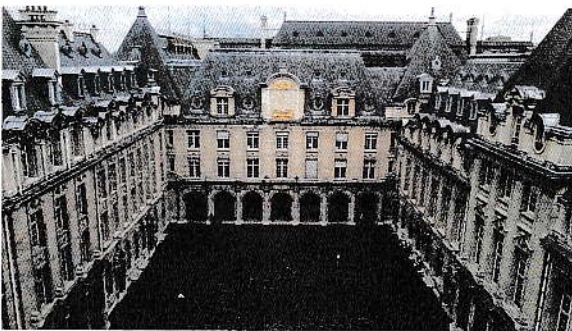

Ekelsbeke

Academicus

Cornelius kreeg in ieder geval een deugdelijke opvoeding en opleiding bij zijn oom, want hij werd naar Parijs gestuurd en toegelaten in de Sorbonne. We hebben geen idee of hij vooraf nog specifieke opleiding zou hebben genoten ... bvb. in het Sint-Bernarduscollege in het Quartier Latin aldaar !?

Aan de Sorbonne studeerde hij dialectiek en natuurwetenschappen, wat hij beëindigt als primus van zijn promotie. Als doctor parisiensis blijft hij er nog een tijd en bekwaamt zich in Frans, oude talen, geschiedenis, wiskunde en astronomie ...

Sorbonne

Op 3 december 1522 schreef hij zich in te Leuven in het Collegium Trilingue, genoemd naar de drie klassieke talen Grieks, Latijns en Hebreeuws, die er gangbaar waren. Hij ontmoette daar blijkbaar Erasmus die er doceerde. Hij moet er opgevalen zijn, want later zou die over de 36 jaar jongere academicus schrijven : dat Scepperius alle domeinen van de natuurwetenschappen had bewandeld en met hetzelfde gemak zich wijdde aan proza en verskunst !!

In Leuven maakte Cornelius kennis met humanisten uit het Brugse zoals Juan Vives. Ook de jongere Viglius uit Friesland studeerde daar. Misschien

ontmoette hij er leden van de Laureins familie (!).

Ophef ontstond in de academische wereld, bij het verschijnen van een verhoog in 1523 "*Assertionis fidei adversus astrologos sive de significationibus conjunctionum superiorum planetarum ...*" waarin hij de degens kruiste met een tekst van astrologen, die beweerden dat de stand van de planeten in 1524 ... rampen zou veroorzaken.

Boekdruk maakte in die periode furore en in academische kringen geraakten 'twist-apologieën' zeker in de belangstelling. Er waren in zijn tijd wel 60 drukkers in Antwerpen alleen ...

In 1517 heeft ene Luther van zich doen spreken in Wittenberg en in vijf-zes jaar tijd geraakten zijn geschriften in Europa bekend. In 1521 heeft die zich moeten verantwoorden voor zijn scherpe uitvallen tegen de paus en de katholieke kerk en meteen ook de staatsleiders, die deze godsdienst aanhingen.

Contraverse standpunten waren staatszaak geworden.

De naam Cornelius Scepperus moet opgevalen zijn bij enkelen ... o.m. de kanselier aan het Deense hof : Godtschalk Erickson.

We zijn in het jaar 1523, op een ogenblik dat het Deense koningskoppel haar toevlucht heeft gezocht in de Nederlanden : nl. te Lier.

Wat was er aan voorafgegaan ?

Christiaan II

Christiaan II, koning van Denemarken, Zweden en Noorwegen, had zijn vader opgevolgd op de troon door de Unie van Kalmar.

Hij had hem bijgestaan in 1497 om Zweden te veroveren. Zelfs een opstand aldaar in 1501 had hij helpen onderdrukken. Hij werd als onderkoning van Noorwegen aangesteld.

Christiaan had blijkbaar in Bergen (Noorwegen)

kennis gemaakt met een 'snille pike' [een vriendelijk meisje] als 'speeltje' wat niet zo uitzonderlijk was in de prinselijke middens. Het was de dochter van ene Sigbrit Willems uit Amsterdam afkomstig ... ook een drukke haven. Die dochter, Sigbritdatter, ging de geschiedenis in als 'duyveken' ... duidelijk een Hollandse aanspreking.

Christiaan II en Duyveken

Van Christiaan was bekend dat hij met de Nederlanden vertrouwd was...hij schreef zelfs documenten in het Diets. Overigens aan de havengebouwen van Bergen is het embleem van de stad Nieuwpoort uit die tijd nog altijd te zien.

Bij de opvolging van de Deense troon in 1513 was er wel wrevel ontstaan omwille van de aanwezigheid van 'duyveken' en vooral de 'bemoeizieke Sigbrit'.

De politiek aan het hof in Skandinavië, had blijkbaar andere geplogenheden, dan met iemand als Christiaan die kennis had gemaakt met de Nederlanden ... en geleerd van zijn raadgeefster en vertrouweling.

Zo was het gebruikelijk dat ambten ingevuld werden door de landadel, de grootgrondbezitters dan wel door onderlegde 'burgers'.

Ook al was men op de Herrendag in Kalmar akkoord gekomen, dat Christiaan II de drie kronen zou krijgen: er was verzet in Zweden, waar nog veel sporen van feodalisme aanwezig waren. De Radsmöte van Noorwegen was niet helemaal akkoord met de gang van zaken en in Denemarken was men misnoegd omdat de handel met de hanzesteden verstoord raakte.

In Zweden stoorde het Christiaan II, dat bij de erfelijke grootgrondbezitters nog tekenen van lijfeigenschap waren overgebleven. De landadel twistte onder elkaar omwille van de zgz. Zweedse wetten. In Noorwegen was men te zwak om zich te ver-

zetten tegen militaire raids die opstandigheid onderdrukten. De Deense adel was misnoegd omdat extra belastingen drukten. Christiaan II had geld nodig voor zijn Zweedse campagnes. Een belangrijke bron van inkomsten was de tol op de Sont, wat dan weer geregeld werd door Sigbrit als vertrouwenspersoon. De inkomsten op de doorvaart tussen Denemarken en Zweden, vormden een flinke aanwinst voor het Deense budget, maar drukte op de handel van de Duitse hanzesteden.

Isabella van Habsburg

Het was voor koning Christiaan II ook staatszaak, om een opvolging te verzekeren en liefst zich te 'vermaagschappen' met een respectabel vorstenhuis ... de Habsburgers. De kanselarij was een afspraak aangegaan, om een huwelijk te plannen met Isabella van Habsburg uit de Nederlanden. Dat verbond werden gesloten in 1515, ze was toen 14 en zus van Karel die net uit de voogdij van grootvader Maximiliaan van Oostenrijk was verlost op zijn 15 jaar.

In de Nederlanden was Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes bekommerd om de aankomende jonge vorsten van de dynastie.

Het heet dat Isabella, die meteen Elisabeth werd genoemd in Denemarken, moeilijk kon aarden in Denemarken o.a. omwille van het voedsel. Rond die tijd zouden tuin- en landbouwers uit de Nederlanden naar Denemarken zijn gehaald. In de Deense geschiedenis duidt men nu nog op het eiland Amager [waar nu de Kastrup luchthaven gelegen is, en de brug naar Zweden begint] de oorsprong aan van de melkveeteelt van Denemarken, tuinbouw en varkenskweek ...

Ene Willem de Cupere uit Lombardsijde vestigde zich toen daar (sic).

In 1517 sterft 'duyveken' ... waarbij men vermoedde dat ze was vergiftigd.

Moeder Sigbrit bleef een stem hebben in het kapittel en stond in voor de aanbeveling van ambten. Hogere burgers maakten er méér kans dan de erfelijke adel.

De eden gezworen op de Unie van Kalmar kwamen op lossen schroeven.

Zeer expliciet zijn er gewapende opstanden in Zweden. Sten Sture jr. werpt zich op als leider en op een bepaald ogenblik belegert hij de katholieke bisschop Gustaaf Trolle en zet hem gevangen. Christiaan II zendt een legergroep om hem te ontzetten, wat in Vedila niet slaagt. Het jaar erop wordt nog eens een raid gevoerd in Zweden, die weer eindigt met een nederlaag in Brännkyrka.

Sören Norby

Intussen zijn we 1520 en Christiaan valt in met een huurlingenleger met de steun van ridder Sören Norby, die resideert op het eiland Gotland, midden de Baltische Zee.

Sten Sture jr. sneuvelt en op de Riksråd van Uppsala komt men tot een akkoord.

Er is toch nog protest vanwege de weduwe van Sture, maar op 6 april 1520 met de Slag bij Uppsala wordt de strijd beslecht.

Hetzelfde jaar nog op 1 november 1520, wordt Christiaan II gekroond door aartsbisschop Trolle.

Te Nieuwpoort worden dat jaar enkele gekaapte Deense zeelieden vrij gelaten.

In de week die daarop volgt, worden de kopstukken van het Zweedse verzet aangehouden. Tussen 7 en 10 november worden ze terechtgesteld ... Christiaan II wordt de "*Nero van het Noorden*" of ook "*de rode koning*" genoemd.

In Europa wordt gemengd gereageerd : de slachtoffers waren tenslotte protestanten (sic)! Heel Skandinavië is 'geruisloos' met haar kerkelijke hiërarchie overgegaan naar het Lutherse protestantisme.

Christiaan II ontmoet in de Nederlanden gelijkgezinden. Hij laat zich portreteren door Dürer, ontmoet er Erasmus en denkt aan hervormingen.

Erasmus

In het jaar dat volgt, wordt de Baltische handel flink verstoord. De verhoging van de Sonttol doorkruist de handel van de hanzesteden met de rest van Europa. Ook schepen uit de Nederlanden hebben te lijden van kaping ... Gouvernante Margaretha moet op een bepaald ogenblik schadevergoeding doen betalen voor de moord op Deense matrozen.

In Zweden roert het weer, want de vertegenwoordigers van de kroon hielden zich blijkbaar niet aan de afspraken. Er is ontevredenheid in Denemarken en opstand in Jutland, want oom Frederik von Holstein aast op de koningskroon.

Lier

Het koningskoppel zoekt bescherming in de Nederlanden, in de hoop dat de tante Margaretha een goed woordje zal doen bij broer Karel in Spanje.

Margaretha van Oostenrijk

Nieuwpoort draagt bij voor een geschenk aan de koning van Denemarken.

Godtschalk Erickson, de Deense kanselier zoekt steun bij Adolf van Bourgondië, de Vlaamse admiraal [een kleinzoon van een bastaardzoon van Filips de Goede] en is op zoek naar een polyglotte diplomaat. Dat wordt Cornelius Scepperius, die beroemd geraakt was omwille van zijn pen.

In Deense dienst

Eerst gaat Cornelius poolshoogte nemen in Wittenberg (Saksen) en ontmoet er Melanchton en

Luther (sic). Het lijkt een informatieronde.

Philip Melancthon

Albrecht van Pruisen

Aangezien de rehabilitatie van Christiaan II niet slaagt bij gouvernante Margaretha, waagt de diplomaat Cornelius zijn kans aan het Engelse hof.

Hendrik VIII & Katharina van Aragon

Hendrik VIII is tenslotte getrouwd met een tante van de Deense koningin (Elisabeth) : nl. Catharine van Aragon, zus van Johanna van Castilië (2), moeder van Elisabeth, Karel, Ferdinand, Maria ...

In Londen leert Cornelius ene Van Praet kennen, uit het hof van Margaretha, die ook op pad gestuurd was voor iets heel anders.

Daar wordt zowel Latijn als Frans gehanteerd door vreemde diplomaten. Hendrik VIII is nl. de eerste vorst die er Engels spreekt.

Er is ook weinig begrip voor Christiaan II. Een uitgesproken protestants regime komt daar nog niet op het voorplan...(3).

Omwille van de bemoeienissen krijgt Cornelius de 'halsketting' van Värmland, een Zweedse provincie ... maar inkomsten kan hij niet genereren: Christiaan heeft er geen macht meer.

Dan maar proberen bij Albrecht van Pruisen, de protestantse grootmeester van de Duitse Orde.

Cornelius kan er gemakkelijk terecht met zijn Diets, zeg maar Plattdüütsch ... van Ekelsbeke tot in Danzig begrijpen ze elkaar : het lingua franca tussen de Hanzesteden.

Zelfs al is Cornelius vice-kanselier van de Deense kroon ... in Pruisen zijn er problemen met de Baltische kustvaart ontstaan.

Oom Frederik von Holstein, die de Deense kroon usurpeert, heeft een smaadschrift opgesteld tegen Christiaan II ... en Cornelius krijgt de opdracht daarop te antwoorden.

Hij doet dat met verve: een Apologie voor Christiaan II voor de stad Lübeck en een voor de aspirant koning Frederik.

Intussen is in Zweden de kroning gebeurd van Gustaaf Vasa.

Vanuit Lier overweegt koningin Elisabeth om naar haar broer te reizen in Spanje en steun te verzoeken voor haar echtgenoot. Maar ze is te ziek. Het paar verkommert er met weinig inkomsten en de figuur van Sigbret is 'verdamp't' ...(4) terwijl de 'rode koning' zijn hofhouding niet kan betalen. Cornelius blijft zich niettemin inzetten.

De plichtgetrouwe ambtenaar gedraagt zich als een advocaat, om een zo voordelig mogelijk imago te beschrijven.

In 1524 stuurt Christiaan II hem naar Spanje om zijn zaak te bepleiten.

Daar maakt Cornelius kennis met Johannes Dantiscus Episcopus Culmensis (17 jaar ouder). Deze Poolse diplomaat uit Danzig van wie de grootvader Höfen heette en Flachsbinder was. Zijn vader daarentegen was een brouwer/handelaar.

Dantiscus

Het diocees Chelмно ligt ten zuiden van Danzig/Gdansk. Dantiscus was gepromoveerd in Krakow en de zending-ambassadeur doorheen Europa. Dank zijn de briefwisseling tussen Cornelius en Dantiscus heeft men het verhaal van Scepperus als diplomaat kunnen samenstellen.(5)

Intussen zijn de diplomatieke interventies opgemerkt door gouvernante Margaretha en in februari 1526 overhaalt zij hem om in dienst te treden bij (intussen sinds 1519) keizer Karel in Spanje. Van haar is bekend dat zij antwoordde "en thiois" als men zich tot haar richtte in de volkstaal.

Diplomaat voor Karel V

Keizer Karel

Net daarvoor was de Deense koningin Elisabeth ziek, nadat ze even in Aken was behandeld, opgenomen te Zwijnaarde, in het buitenverblijf van de abt van de Sint-Pietersabdij op de Blandijnberg te Gent. Zij sterft er 'in de armen van Cornelius' (sic) in aanwezigheid van ex-koning Christiaan op 19 januari 1526.

Voor haar schreef Cornelius een epitaaftekst in alebaster uitgewerkt. De steen en haar graf kwam terecht in de kerk van de abdijkerk te Gent. In de Geuzentijd van 1578 ging de steen verloren maar de tekst werd bewaard. Tijdens de 'plunderperiode' van de Fransen in 1797 was men op zoek naar lood van de kisten en werden de beenderen verstrooid (6).

Het epijtaje van mevrouwe Ijsabelle coninghinne van Denemerke, twelck stont inde vooromde abdije ghemaect van abaster ende binnen stont het upscrift incarmina ghegraveert in copere ... ghemaect bij Cornelius Scepperus heere van Eecke ...

Uiteindelijk zijn stoffelijke resten van dit geschonden graf in 1883 overgebracht naar de crypte bij haar echtgenoot in Odense (Fyn) !

In Madrid komt Cornelius binnen de kanselarij

met aan het hoofd Mercurino di Gattinara.

Madrid Escuriaal

Intussen is François I van Frankrijk, die zich ingesloten voelt door Habsburgers (7), bezig in Italië zijn slag te slaan. De Habsburgse legers geven hem partij in Pavia, waar niet alleen het Franse leger uit elkaar wordt geslagen, maar waar koning François gevangenen wordt.

Men brengt hem over naar Spanje en daar krijgt hij enkele voorwaarden voorgelegd. Er arriveert zelfs een soort ultimatum vanwege Soliman I : de Ottomaanse sultan ... om de koning vrij te laten.

Soliman I

De kanselarij stelt haar voorwaarden op : een grote borgsom door Parijs te betalen, twee koningszonen een tijdlang als gijzelaars leveren ... en o.m. het middeleeuwse suzereneinschap van de Nederlanden ten aanzien van het Parlement van Parijs laten vervallen.(8)

De slechte betaling van de Habsburgse troepen in Italië, doet hen revolteren en ze betalen zichzelf : il sacco di Roma ... De stad moest er aan geloven. De paus zoekt een andere residentie. Hij kiest de kant van Frankrijk en die nijgt naar Hendrik VIII !

In 1528 wordt Cornelius als keizerlijke staatssecretaris naar Schotland [James V] gestuurd om een oorlogsverdrag te sluiten met Frankrijk tégen

Engeland.

James V van Schotland

Voor gouvernante Margaretha moet hij met de bezwaren van Amsterdam naar Sigismond I van Polen. Natuurlijk zat Dantiscus, als introductie, daar voor iets tussen ...

Koning Sigismond had problemen met de Duitse Orde maar had net met tegenzin Albrecht van Pruisen aanvaard als protestantse grootmeester. Cornelius kon bekomen dat ridder Severin (Sören) Norby vrij kwam naar de Nederlanden van uit Moskou (9) met een document van Ferdinand I.

Sigismond I van Polen

Eens in 1528 is Cornelius zeer cryptisch in zijn brieven aan Dantiscus ...

Hij staat op trouwen!

Zijn bruid is Elisabeth Donche.

Cornelius Duplicius Scepperus Elisabeth Donche

Zij is een jonge weduwe uit Brugge. Afkomstig uit Lo in Veurne-Ambacht, waar haar vader Pieter Donche pensionaris was en gehuwd met ene Van den Clichthove. Vrij vroeg sterft haar vader en moeder hertrouwt met Christiaan, heer van Zegerskappel (10). Daar brengt zij haar jeugd door.

Zij zou trouwen te Brugge met Pieter Laurijn uit een bemiddelde familie. Vader Jeronimus Laurijn was opgeklommen als klerk tot Algemeen Ontvanger van het Brugse Vrije. Hij had bezit verworven bij inpoldering in de regio van Watervliet en Sint-Laureins. Op een bepaald moment was hij gouverneur geweest van de minderjarige zoons van Filips de Schone (+1506) Karel en Ferdinand !

In 1517 sterft Pieter en laat drie kinderen na : Jerome, Matthias en Catharina Laureins.

Cornelius de Scheppere, vorstelijk ambtenaar, weliswaar loontrekkende ... huwt een rijke weduwe. Het paar trekt in op het Hof van Beveren in de Nieuwstraat te Brugge, bij het klooster van de Xaverianen.

Zoals de standing het vroeg, laat het echtpaar zich schilderen door een Italiaanse schilder Ambrosius Benson, die in de leer was in de Nederlanden bij Gerard David. (11)

Nog maar pas getrouwd en Cornelius moet al naar Spanje.

Hij moet keizer Karel begeleiden naar Bologna, want er is een vergelijk met de paus en hij wordt officieel keizer van het Heilige Roomse Rijk gekroond. (12)

Bologna

Intussen was di Gattara overleden en stond Cornelius vooraan in de kanselarij.

Terwijl hij in Bologna was maakte hij gebruik om voor zijn vroegere meester te lobbyen bij de paus ... Hij kreeg de kans een brief te overhandigen om de zaak van Christiaan te bepleiten ... en voor te spiegelen dat die bereid was katholiek te worden (sic). Een troostprijs kon hij binnenhalen, want Christiaan kreeg virtueel gezag over Oost Fries-

land. (13)

Daarop benoemde Christiaan zijn kanselier tot ridder in de Orde van de Olifant. (14)

Meteen kreeg Cornelius van de keizer een benoeming als Algemeen inquisiteur voor de Nederlanden. Later zouden zijn opvolgers eerder juristen zijn.

Hijzelf benoemt daarop voor Vlaanderen Jean Vuystinck : die blijkbaar onmiddellijk er een punt van maakt om de 'bekeerde' Joden uit Portugal, los falsos cristianos, vooral te plunderen ...

Vanuit Bologna vergezelt hij de keizer richting Ausburg in juni 1530.

In datzelfde jaar overlijdt gouvernante Margaretha en komt een zuster van de keizer, koningin weduwe van Hongarije, Maria haar opvolgen.

Maria van Hongarije

Zij was weduwe geworden, toen haar echtgenoot Lajos II sneuvelde in de Slag bij Mohacs in de Kraina, vier jaar voordien, bij een treffen tussen het Ottomaanse leger en de Hongaars-Habsburgse troepen.

Gouvernante Maria van Hongarije was een zeer onderlegde personage en introduceerde zich in de Nederlanden met veel aandacht voor kunst en wetenschappen. Haar land was het slachtoffer van de expansie van de Ottomanen in de Balkan. Hongarije werd versplinterd.

Zij erkende onmiddellijk de kwaliteiten van Cornelis en beklede hem met dezelfde opdrachten en verantwoordelijkheden als die voor haar broers : Karel V en Ferdinand I.

Reizende ambassadeur

In de zomer van 1531 trekt Cornelius naar Mainz, nadien gaat hij naar de Pfalz, en in Zwitserland te

'Walenstadt' (Wallis) zoekt hij contacten om toch maar te beletten dat al te veel steun naar François I in Frankrijk zou gaan ... die eens te meer aan het samenspannen is tegen Habsburg.

Als hij in Bazel is, breek de pest uit en verhuist hij naar Luxemburg. Onderweg komt hij in plaatsen voorbij waar diverse administrateurs zijn weggevalen omwille van die pest.

Naar bisschop Dantiscus schrijft hij 'beeldrijk' dat de vogels soms dood uit de bomen vallen. Het is gebeurd dat hij administratie in plaatsen, waar sleutelfiguren of klerken zijn overleden, overneemt.

Uit de briefwisseling met Dantiscus blijkt, dat deze met regelmaat ook de Nederlanden bezocht en zelfs was uitgenodigd bij Cornelius' vrouw te Brugge. Van Elisabeth is bekend, hoe ze zich per brief in het Frans richtte tot de bisschop.

Zij beklagt zich wel een keer over de vele afwezigheden van haar man. Er was een klacht dat zijn reisvergoeding soms op zich liet wachten. Dit laatste bleek ook uit verzuchtingen vanwege Cornelius zelf.

Naar Istanboel (15)

Bij de raids van de Ottomanen in de Balkan was Belgrado ingenomen en Buda bezet. Een beleg rond Wenen mislukte en brengt Ferdinand I in de problemen, omdat hij zijn verdedigers niet voldoende heeft kunnen vergoeden.

Ferdinand I

Hij vraagt zijn broer die keizer is, voor aanbeveling en raad, om naar een akkoord te streven met de sultan bij de Hoge Porte in Istanboel/Constantinopel.

Vanuit Spanje krijgt Cornelius in 't Frans een breve van de kanselarij van Karel V voor diens broer de koning van Oostenrijk Ferdinand I. Daar worden geloofsbrieven opgesteld, in het Duits, bestemd voor de sultan.

Het is de bedoeling zicht te krijgen in het gebied ten zuiden van de Leithe, grens tussen Hongarije en het Ottomaanse rijk (Roemenië).

Hoge Porte

In 1533 is Cornelius in Innsbruck (16), in februari in Linz, in maart in Wenen en op 15 april vertrekt hij naar Fiume (Rijeka) aan de Adriatische Zee. Op die reis gaat Pieter Coucke uit Aalst mee. Deze schilder en ontwerper van kartons voor wandtapijten wou zijn waren slijten in Istanboel.

Als begeleider krijgen ze Vespasianus de Zara: een Venetiaan uit Zara (Zadar) in Kroatië.

Er is 8 dagen lang een storm vooraleer de zeereis wordt aangevangen op 29 april. Ze komen aan in Gabella (Novi Grad) op 6 mei aan de monding van de Neretva in Kroatië. Dan moet de reis verder over land... en op 20 mei komen ze aan in Czegmege in de buurt van Istanboel. Daar worden ze vergezeld door vader Jeronimus de Zara.

Ze maken hun opwachting in het Topkapi paleis ... waar het een komen en gaan is van delegaties en verzoekschriften.

Topkapi paleis

Stukken en mesiven worden uitgewisseld. De Groot Vizier is Ibrahim Pascha, eigenlijk ooit een Griekse slaaf, en de sultan spreekt o.m. zelfs Servisch ... Cornelius heeft ook de Venetiaan Alvise Gritti bij zich, zodat de taal geen problemen vormt.

Wat er ook van zij ... na een maand krijgt hij het gedaan, dat er op 23 juni een Vrede gesloten wordt met het Habsburgse Rijk in de Balkan .

[Een deel van Hongarije komt terug aan Habsburg

... zodat koningin Maria een deel van haar inkomen kan terugkrijgen.]

Intussen is Cornelius erachter gekomen hoe groot de vloot van de Ottomanen is en waar ze ergens ligt. Hij maakt ook kennis met de wisselvalligheden aan het hof.

Het gaat er rigoureuus aan toe, waar er om de zonen van één van de 17 concubines soms wordt vermoord en geïntrigeerd, alsook tussen de raadgevers ... om de opvolgingskansen en verantwoordelijkheden te verzekeren.

Op 16 juli verlaat hij Istanboel en op 23 september is hij in Wenen.

Hij schrijft zijn rapport en komt terug naar de Nederlanden. Later wordt dat rapport gedrukt ... en de voormalige baljuw van Nieuwpoort, Jacob Marchant, zal in zijn Commentarii 50 jaar later melding maken van die diplomatieke missie.

In de Urkunden und Actenstücke zur Geschichte der Verhältnisse zwischen Österreich, Ungarn und den Porte von XVI. und XVII. Jahrhundert ... Gesandtschaft König Ferdinands an Sultan Suleiman I

komt de naam Scepperius ... meer dan 70 keer voor.

Op 17 november is hij terug in Spanje en wordt er benoemd tot lid van de Privéraad van de keizer.

Wellicht heeft de keizer gedacht het ijzer te smeden terwijl het heet was, en stuurde hij aan op een tweede zending naar Istanboel bij de sultan. Hij zou namelijk de vrede met de Porte willen uitbreiden voor de ganse (gekende) christenheid. Hij was er ondertussen achter gekomen dat François I er wéér aan het onderhandelen was.

Cornelius moest zijn geloofsbrieven in Praag gaan halen. Hij maakt kennis met Nicolas Olah, een Roemeen uit het gevolg van de koningin Maria, waarmee hij correspondeerde en in contact bleef met het nieuws van thuis, zelfs omtrent berichten uit het jong gezin ...

Hij vertrekt weer om op 20 april, om in Fiume (Rijeka) in te schepen en trekt op met de keizerlijke gezant Jeronimus de Zara, om in Istanboel aan te komen op 26 april en er te blijven tot 16 juli.

Het is echter in ongunstige omstandigheden, want de sultan is met zijn leger in het oosten de grens tegen de Perzen aan het verdedigen. De Groot Vizier is mee en zowel hij als Gritti hebben aan invloed ingeboet aan het hof.

Cornelius heeft nu eerder te doen met de tweede vizier Ajlas Pasja en de Janitsaren schaduwen zijn doen en laten .

Hij voelt er zich onzeker en vermoedt dat ze hen 'aan het lijntje houden' om te vermijden dat hij te veel zou opsteken. Op een bepaald moment vreest hij, om mee getrouwd te worden in een campagne naar het oosten.

Uiteindelijk is er toch een audiëntie met de teruggekeerde sultan op 17 mei en op 2 juni krijgt hij te horen, dat ze een voorwaarde stellen voor een Vredesakkoord met de '*Gehele Christenheid*' nl. dat François I schadeloos zou worden gesteld.

François I

Om veiligheidsredenen vraagt Cornelius een vrijgeleide om doorheen de Balkan te kunnen reizen. In Belgrado wordt hij ziek en moet er zeven dagen verblijven. Hij verdenkt er de Janitsaren van dat ze hem hebben proberen te vergiftigen. Op 2 augustus is hij in Praag (17) om verslag uit te brengen en dan reist hij af naar Spanje.

In het Escuriaal geeft hij inhoud vrij van zijn pleidooien. Ook al is het gewenste resultaat niet bereikt, is de keizer tevreden met de informatie die opgedaan is. Cornelius is achter de afspraken vanwege François I gekomen en zelfs acties die ondernomen zijn door de paus.

Terugkomen op de resultaten tegen François I in 1528 kon niet voor de Habsburgers !

Geheimraad in de Nederlanden

De keizer benoemt Cornelius als lid van de Geheime Raad in de Nederlanden, zeg maar de beperkte kring van de ministers bij de gouvernante. Hij wordt speciaal Rentmeester en Master van de Verzoekschriften (Requesten).

In 1535 benoemt men Scepperus tot superintendent van het zeewezen. De admiraal is op dat ogenblik Maximiliaan van Bourgondië, zoals de grootvader van Cornelius zelf vice-admiraal in

Duinkerke was geweest.

Er is namelijk behoefte om de schepen te konvooieren, zowel de handelsschepen als de visserijvloot. De oorlogsschepen moeten worden uitgerust en er moet toezicht zijn op de kustverdediging en de juridische kwesties daaromtrent.

Intussen is de berooide Deense koning, na herhaalde pogingen om de Deense kroon terug te krijgen, mislukt en zelfs na een schipbreuk aangehouden en opgesloten in de Sonderburg vanaf 1531 tot het einde van zijn dagen.

Gouvernante Maria stuurt Cornelius samen met Renenberg en Godtschalk Erichson naar Lübeck om op de Hamburgse Dagingen bij de Hertog Frederik von Holstein vrede te sluiten voor de Hollandse handelsvaart.

Daarvoor doet hij Dordrecht aan, Harlingen, Emden, Lübeck, Hamburg en terug naar Lüneburg om op 6 december in Brussel aan te komen.

Hij heeft nu de verantwoordelijkheid om 42 schepen uit te rusten en te voorzien van 9000 manschappen.

Frederik von Holstein heeft nu vast de kroon van Denemarken (en Noorwegen) te pakken. De conflictoestand tussen Karel V en François I steekt de kop op. Een derde campagne in Italië mislukt voor de Fransen ... en weer zoekt François steun bij Soliman (18).

Cornelius moet de '*branden*' blussen. Hij wordt naar Aken gestuurd om de liga rond de hertog van Gelderland, die samenspannt met François I, uit elkaar te spelen.

In maart vertrekt hij naar Schmalkalden, maar via Keulen (keurvorst-bisschop) en Saksen (ook keurvorst) (19).

Cornelius leerde de gevoeligheden van de Lutheranen. De Duitse protestantse vorsten zoeken elkaar op in Schmalkalden om godsdienstvrijheid te bekomen.

In de zomer moet Cornelius proberen het koppige Gent op andere gedachten te brengen... want de heer van Herbais is de spreekbuis om de schatting van 200 000 gulden niet te betalen aan de keizer ... om diens campagne aan de Algerijnse (piraten) kust te financieren. (20)

In augustus 1537 moet Cornelius naar Spanje, in december nog eens...

Hij heeft intussen de vredesbesluiten van Nice en Villefranche helpen redigeren op de kanserlarij: uiteindelijk wil men tot een vergelijk komen tussen François I en Karel V in 1538 voor 10 jaar met nu paus Paulus III als tussenpersoon. (21)

Paus Paulus III

Bemiddelaar bij François I

Met het Verdrag van Crépy moet Karel V inbinden, want hij heeft problemen met de Schmalkaldische Bond. Zij betwisten er zijn godsdienstplakaten.

In dat jaar wordt Cornelius naar de Balkan gestuurd, naar Grosswardein (Oradea) om een vrede te bespreken met Johann Zapolya, die een stuk van Zuid Hongarije als vazal van Soliman (22) beheerde (nu Roemenië) en tegenstander was van Ferdinand I in de regio.

Dat lukt, waardoor koningin Maria haar rechten wat terugkreeg over het overige Hongarije (23).

Er wordt nog een conferentie gehouden in Pressburg (Bratislava) en daarvoor was ook de aartsbischop van Kolocse (Erlau in Slovaĳie) aanwezig. De besluiten en afspraken deelt Cornelius zelf mee in Weissenburg (Alba Julia) bij koning Johann.

Vanuit Toledo wordt Cornelius benoemd in de Staatsraad (24) van de Nederlanden in 1538.

De aanbeveling van keizer Karel aan de gouvernante Maria :

“Madame ma bonne soeur, pour les bons et longs services que m’a fait continuellement le conseiller messire Corneille Schepperus, tant en ambassades, voyages, que autres affaires et mesmement pendant qu’il a esté dernièrement en France, et qu’il est homme d’expérience ès choses d’Estat et scaichant plusieurs langaiges: j’ay advisé de le mectre au conseil d’Estat de par-delà aux mêmes gaiges qu’il a au privé et à telle pension que sera cy-après advisée.”

Keizer Karel heeft grote problemen omtrent de toe-

passing van de ‘plakkaten’ en de inning van de bedden. Cornelius moet zich uitsloven om de Vredes van Nice en Villefranche te implementeren en de vraag om een doorgang in Frankrijk voor zijn vorst Karel V .

Bij het sluiten van de Vrede van Nice in 1538 weigerde François I zelfs keizer Karel V persoonlijk te ontmoeten. De vrede werd in afzonderlijke kamers getekend.

De Vrede van Nice in 1538

Daar waar Karel V en François I weigerden van in hetzelfde lokaal te vertoeven ... heeft de iconografie ervoor gezorgd, dat beiden onder eenzelfde baldakijn doorheen Parijs hun tocht maakten (sic)! Er bestaat zelfs een schilderij waarin ze elkaar kussen vóór de paus.

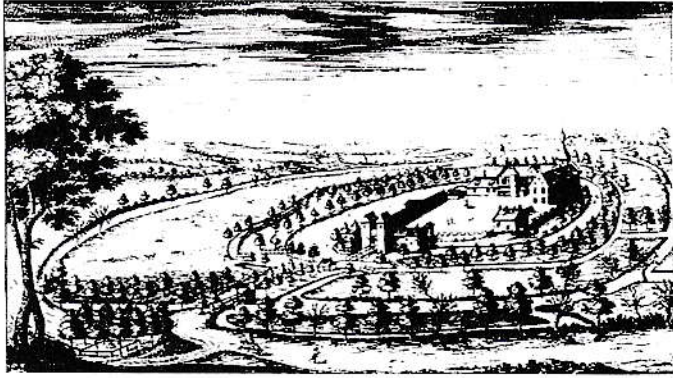

Onder eenzelfde baldakijn doorheen Parijs

Wat er ook van zij, in Gent ging men over stag, naarmate de keizer dichterbij kwam. Als laatsten betaalden ze de gevraagde oorlogsbelasting ... en toch deed de keizer hoogst persoonlijk de leiding van de stad ... met strop om de hals en in hun hemd door de straten paraderen (25). Gent verloor zijn heerschappij over Vlaanderen voorgoed.

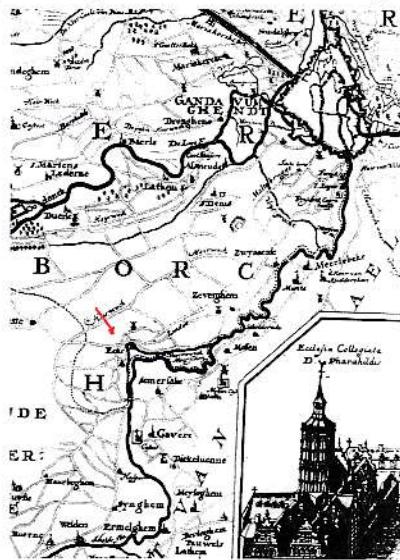
Heer van Eke

In 1540 koopt Cornelius De Scheppere zich een huis met landerijen in Eke, in een bocht van de Schelde afgesloten met een andere stroomarm, voor 30 000 florijnen. (26)

EKE (Sanderus)

“Ik heb immers een hekel aan Brugge na het verlies van al mijn vrienden met wie ik samenleefde. Zo heb ik besloten te verhuizen naar dit huis ...” schrijft hij aan zijn vriend Dantiscus. (27)

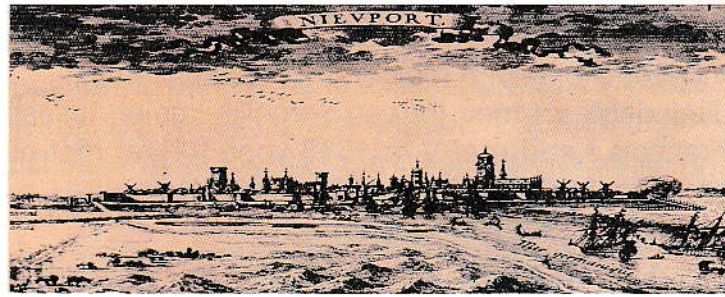

Eke op kaart

Eke ligt ongeveer halweg tussen Gent en Oudenaarde. Even ten noorden ligt Zwijnaarde waar het buitenverblijf van de Gentse abt stond, waar de koningin van Denemarken is overleden.

Boeiend is te vernemen, dat een pensionaris te Nieuwpoort in 1540, tijdens een bijeenkomst van de admiraliteit, noteerde dat de Heer van Eke recht had op 4 kannen wijn. De gouvernante Maria was ook op die bijeenkomst aanwezig ... Dertig jaar vroeger had Cornelius als knaap daar in de stad rondgelopen.

Te Nieuwpoort wordt er intensief vergaderd tussen de vertegenwoordigers van de drie haven Duinkerke, Oostende en Nieuwpoort, omwille van de dreigende piraterij.

Nieuwpoort

Met Kerstmis was notabene niemand minder dan de toekomstige Engelse koningin (voor heel korte tijd) Anna van Kleef, per boot doorheen Nieuwpoort gereisd richting Duinkerke, om in Calais over te varen ... naar haar bruidegom in spé, Hendrik VIII (28).

Hendrik VIII

De landvoogdes Maria stuurt Cornelius naar Frankrijk ... en volgens zijn geschriften en noteringen in de brieven vertoefde hij er in het jaar 1541 niet minder dan 223 dagen. Heel wat brieven aan gouvernante Maria wisselden tussen Parijs en Binche, waar zij meestal verbleef.

“... il est homme de réputation et de savoir, lesquels sont tant partout bien cler semés...” schrijft gouvernante Maria naar haar broer Ferdinand.

In oktober van dat jaar ontmoet hij de Hessische landgraaf en in 1542 is hij op de Landdag van Speyer om de sluwe streken van François I uit de doeken te doen voor de Duitse vorsten.

Ook tesorier

Als algemene tesorier heeft hij nog twee jaren voltijsde opdrachten. Tussen juli en november trekt hij naar de keizer in Bruchsal, naar de Prins van Oranje René van Chalon (voorganger van Willem!) en als hij met een delegatie bij Willem I van Kleef komt, geeft die te kennen dat hij alléén met Corneille wil spreken (29).

Nu volgt hij de keizer naar Koblenz, over Keulen naar Venlo en in december is hij in Luxemburg.

Op 20 december 1542 schrijft Cornelius zijn testament.

'Ic Cornelius Schepperus, fs Andries, rudder, heere van Eecke, raedt van State ende meestere van den requesten ordinaris van den huuse ende tresorier van den espargne des keyzers, verclare ende is mijn wille ende uuterste meeninghe dat vrouwe Lijsbette Donche, fa Pieter, mijne gheselnede, daer hebben naer mijn doot alzo verre als ic voor haer overleet tgheele ghebruuc huer leven lanck van al den incommen ...'

Hij had niet alleen eigendom en bezit, ook extra lenen ... die hij overliet aan zijn drie stiefkinderen en twee eigen kinderen.

Vlootvoogd

In Zeeland moest hij de vloot nog uitrusten, maar een vergelijk tussen François I en Karel was op til, voor de zoveelste keer.

Als speciaal gezant wordt hij naar Londen gestuurd in 1545 om de problemen met hanzesteden Bremen en Hamburg te bespreken.

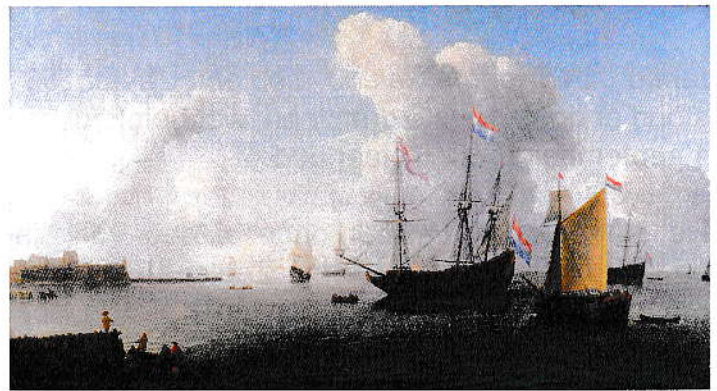
Daarover is er een passage te vinden in een verslag van iemand aan het hof aldaar ...

Het geeft een beeld van de status van de diplomaat Cornelius. Iemand schreef de laatste dag van augustus 1545 :

"I have been with Mons. Scepperius touching the Queen and me. Scepperius spoke of Coronel Rypenberg as not the person to undertake what he has undertaken, and does not believe that he will fulfil his promise to the King, and that if he could fulfil it "il nest pas en luy de ... amener tant... sans toucher et venir dedens les pays de l'Empereur" . Scepperius wishes that he has been consulted, for he knows alle the passages and the cost of it" (sic)

Aan het Engelse hof werd zowel Frans als Engels gebruikt... tenslotte was Hendrik VIII de eerste vorst die Engels sprak... bij de Tudors. De zesde queen was dan Catherine Howard die de koning overleefde.

Op Walcheren laat Cornelius met de steun van Adriaan de Croÿ en Maximiliaan van Bourgondië een versterking gebouwd ... Fort Rammekens in 1547, het oudste zeefort in West-Europa.

Fort Rammekens in 1547 en nu

Maximiliaan van Bourgondië

Als Cornelius voor een tweede keer terug in Londen is, breekt de Schmalkaldische Krieg uit.

Samen met zijn collega uit de staatsraad, Nicolas Perrenot de Granvelle sr (30), is hij getuige van de uitslag in de Slag op de Mühlberg. De protestantse coalitie verliest tegen het Habsburgse leger in 1547.

Als tresorier regelt hij de nasleep van het sterfhuis van Filips de Schone (+ 1506) voor de kinderen van koning en koningin van Denemarken : Dorothea die nog zou leven tot 1580 en Christina tot 1590...

De brieven van Dantiscus stoppen, want de bisschop in overleden in 1546.

In 1548 overlijdt zijn vrouw Elisabeth Donche en krijgt een graf in de kerk van Eke. Hij schrijft een

elegie over zijn vrouw.

“anno 1548, prima kalend. septemb. aetat. 53” stond er op de eerste grafsteen, wat betekent 1 september 1548, 53 jaar oud.

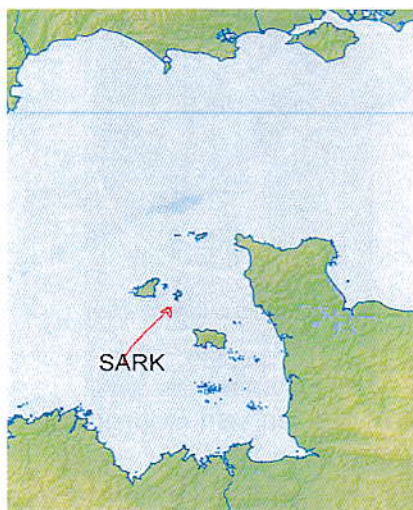
Het jaar erop krijgt hij een ongeval, door van zijn paard te vallen, misschien in Zeeland (sic)? Hij moet met twee krukken lopen en wordt in een draagstoel geholpen.

Dat jaar noteren we dat ook een delegatie van Eke deelneemt aan een ‘wedstrijd’ te Nieuwpoort.

Zijn hoofdbezigheid is voortaan de vloot.

In 1552 publiceert hij een Memorie ... die geschiedenis zal maken. Hij toont aan dat een ‘*liggende*’ vloot met manschappen voor Habsburg in de Nederlanden een te kostelijke zaak is.

Beter is in geval van noodwendigheid schepen te huren ... Er was wel even overwogen om op het eiland Sark (Kanaaleilanden) een vlootbasis op te richten in samenwerking met Adriaan Crol van Enkhuizen.

eiland Sark

In Brussel was gestart in 1550 met werkzaamheden voor een kanaal richting Rupel onder impuls van burgemeester Jean de Loquenghien ... ook daarmee heeft Cornelius te maken gehad.

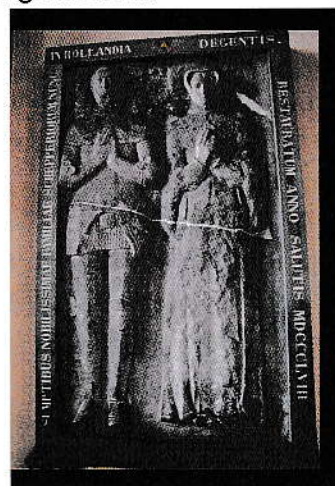
Hij trouwde een tweede keer met een weduwe Margaretha Loonis. Zij stierf later in 1596 en werd bij haar overleden eerste man R. Ruphaert in de Sint-Gilleskerk te Brugge begraven.

Tijdens een bezoek aan Antwerpen in maart 1555 (os.) werd Cornelius onwel. Hij overleed er op 28 maart 1555 (os.) dus 1556 (ns.) (31). Hij liet twee kinderen na.

Anna trouwde later met Cornille den Coorenhuuse en zou nog 87 jaar worden. Er was ook nog Cornelius jr. die stierf in 1583 aan 51 jaar, gehuwd

met Anne de Coutreau, waarbij de naam reeds in de derde generatie uitstierf.

Cornelius werd bijgezet te Eke en het echtpaar kreeg er een grafsteen.

Grafplaat

Er volgde een grafschrift ... en namens zijn dochter Anna, werd daar een deel aan toegevoegd. Die plaat werd vergruisd door oorlogsschade.

Vermoede nakomelingen (sic) uit de familie IJssel de Schepper (NL) hebben bij de restauratie in 1858 een nieuwe tekstplaat laten maken ... die in de nieuw kerk van Eke (1927) tegen de muur nog te zien is.

Sacrum

**NOBILISSIMO ATQUE AMPLISSIMO VIRO,
CORNELIO DUPLICIO SCHEPPERO, EQUITI
AURATO, EECKE AD SCALDIM DOMINO ...**

**OBIIT ILLE ANTVERPIAE XXVIII MARTII, ANNO
MDLIV, AETATIS VERO SUAE LII,... (32)**

In de tekst wordt vermeld dat de echtgenote afkomstig was uit Veurne Ambacht. Zowel haar naam Donche als die van haar moeder Van den Clichthove (33) waren daar courante familienamen .

G. Demerre

Epiloog

**CIVES NEOPORTUENSIS !
QUIS CIVITATIS NOSTRÆ FILIUS MAXIMUS
CLARISSIMUSQUE INTER FINES EUROPÆOS
EST ?
QUIS ALIUS QUAM CORNELIUS SCEPPERUS?**

Burgers van Nieuwpoort !

Wie is de grootste en bekendste man van Nieuwpoort over de grenzen in heel Europa ?

Wie anders dan Cornelius DeSchepper ?

Nieuwpoort 1560

VOETNOTEN

1. In 1576 verschijnt zijn horoscoop (sic) door Garcaeus te Bazel "Cornelius Scepperus auli.cus Belgicus, in omni genere disciplinarium insignis. N(atus) 1501 Decembris D(ie) 18, H(ora) 5 M(inute) 26"
2. Al een hele tijd weduwe van Filips de Schone(+1507) en 'opgesloten' in Spanje want door haar moeder onbekwaam geacht om te regeren...Johanna la Locca.
3. In die tijd was Hendrik VIII nog de grote verdediger van de Roomse godsdienst, de scheuring begon pas in 1533.
4. Het verhaal wil dat ze is meegesmokkeld, dan verbannen en vermoedelijk terechtgesteld in 1532 na een gevangenschap in Rupelmonde.
5. Honderden brieven uit zijn archief leren de échte meningen, belevenissen, onderhandelingen van zijn acties als diplomaat.
6. Zoals ook in de basiliek van Saint-Denis bij Parijs is gebeurd in 1797.
7. Habsburg in het zuiden Spanje, in het noorden de Nederlanden, in het oosten de Duitse Länder.
8. Tot dan toe was onze hoogste rechtsmacht om in beroep te gaan het Parlement van Parijs sinds de Middeleeuwen ...voortaan werd het De Grote Raad van Mechelen.
9. De zeldzame trouw gebleven bondgenoot van Christiaan II, die was moeten vluchten naar Livonia, dan een confederatie van drie bisdommen (nu Letland en Estland). Hij zocht bescherming bij Vasili III in Moskou.
10. Gelegen juist naast Ekelsbeke ... ze was wellicht 6 jaar ouder dan Cornelius.
11. Het diptiek geraakte in de verzameling van de bankier Albert von Oppenheim tot het in 1918 werd verkocht uit zijn nalatenschap. Dan in 1924 te Den Haag werd verkocht en in Detroit zowel in 1929 als in 1957 werd te koop aangeboden, waarna het in 1989 in Dover belandde en uiteindelijk sinds

1994 in Australië in N.S. Wales hangt. Lang werd gedacht dat het van H. Holbein jr. was.

12. In 1519 was hij reeds keizer gekozen door de keurvorsten, die beduidend meer hadden gekregen dan wat François I bereid was. Trouwens de geldschieder uit Ausburg, Jacob Fugger, is nooit helemaal terugbetaald.

13. Het huis van Holstein (oom Frederik !) werd door de paus opgedragen een stuk af te staan... Emden, Bremen.

14. Een ere-orde van Denemarken sinds 1508 met zetel in het Frederiksborg kasteel van Hillerød.

15. Sinds 1453 was het gangbaar geworden dat de naam Constantinopolis in alle latijnse teksten, door de Turken Stambol benoemd werd naar de Griekse lokale uitspraak van εἰς τὴν Πόλιν (in de stad) is tin polin. In Turkije is het gebruik van latijns schrift slechts van 1928 : Istanbul.

16. Dit was het hoofdverblijf van Maximiliaan geweest (reg. 1493-1519): die voogd voor Filips de Schone en zoon Karel is geweest. Daar ligt nog zijn praalgraf.

17. Het Hof van Oostenrijk van de koning of de keizer wisselde voortdurend tussen Wenen, Praag of Pressburg (Bratislava).

18. Waar de Habsburgse vloot meester was in de westelijke Middellandse Zee, was dat het geval voor de Ottomaanse vloot in het oostelijke deel, waartussen Venetië handig gebruikt van maakte.

19. De keurvorsten waren tenslotte de 'verkochte' kiezers voor de keizer geweest in 1519 te Frankfurt (vn. 12).

20. Later zou Cornelius de campagne van de vloot namens Keizer Karel tegen de piraten van de Algerijnse kust uitvoerig beschrijven en publiceren : Rerum a Carolo V Caesare Augusto in Africa bello gestarum commentarii.

21. Toen François I geen keizer kon worden, was hij erin geslaagd in Italië de stadstaat Milaan te veroveren. Die verloor hij weer in 1521. Hij had geprobeerd een pakt te sluiten met Hendrik VIII bij Le Drap d'Or tussen Ardres en Guines. Bij zijn vrijlating moest hij Milaan, Napels, Bourgondië, stukken in Artois en Vlaanderen opzeggen. Toen hij dat herriep in 1530 wou de paus Clemens VII zijn staten vrij en sloot een verbond met Venetië en François I. Dat mislukte ook en toen richtte de koning zich tot de landgraaf van Hessen en de hertog van Württemberg. Steun bij Soliman was welkom maar met de dood van Francisco II Sforza in Milaan ... eindigde de Italiaanse droom.

22. Hem interesseerden inkomsten van die gebieden het meest.

23. Na de Slag bij Mohacs is Hongarije in drie stukken uit elkaar gevallen.

24. Een kernkabinet.

25. De vernedering als 'stroppendragers' en het intrekken van enkele middeleeuwse vrijheden.

26. Dit vertegenwoordigde 400x een jaarinkomen van een meester-metselaar in 1550.

27. Die brief vertrok in Binche op 12 april 1541 naar Heilsberg (Lidzbark Oost-Pruisen).

28. Zij werd de vierde echtgenote ... Ze gingen met akkoord uit elkaar, wat wel verrassend was aan dat hof.

29. Wellicht in het Diets ?

30. Ene Antoine Perenot de Gravelle jr is meer gekend 30 jaar later in de Nederlanden (1517-1586).

31. Auteurs hebben problemen gemaakt omtrent de juiste jaartallen en de juiste leeftijd, want in het jaar 1554 (os.) kwam bvb. de dag 28 maart twee keer voor. 1554 (os.) begon op 25 maart 1554 (ns.) en eindigde de dag vóór 14 april 1555 (ns.) nl. de Paaszondagen.

32. In de eerste versie stond echter : CORNELIA SCEPPER NEOPORTUEN, EOQUE DNI CAROLI QUINTI CAESARIS STATUM CONSULI. PHILOSOPHO, POSTUE,

ORATORI INSIGNI ... OBBIIT ILLE ANNO A NATI CHRISTI 1555, QUINTA CALEND APRILIS, AETAT. 53 : dit is 28 maart 1555 (os.) maar 28 maart 1556 (ns).

33. Enige verwantschap met theoloog Josse Clichthove (1472-1543) uit Nieuwpoort is misschien aantoonbaar ...

BIBLIOGRAFIE

P. DONCHE, Cornelius Duplicius De Schepper diplomaat van Keizer Karel V, Tijdschrift voor geschiedenis & familie-kunde in de Vlaame & Franse Westhoek, jaargang 16 (2000), nrs. 2-3, Brugge pp. 58-128.

P. DONCHE, De diptiek De Schepper-Donche en de portretten van Elisabeth Donche, in Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge, Brugge, CXXXVII (2000), nr. 1-2, pp. 47-65.

<http://www.uncius.be/genea/eerste7g.html> (P. Donche)

R. VAN ELSLANDE, Diplomaat Cornelius Duplicius De Scheppere (1501-1555) alias Scepperus, Heer van Eke (en de heren van Eke vanaf 1450 tot 1752 in Scheldeveld jg. XLII, 2013, p. 3-64.

SCHEPPER, de, Cornelius Duplicius, diplomaat van Karel V, staatsraad van de Nederlanden, in: Nationaal Biografisch Woordenboek, Brussel, Paleis der Academiën, XVI (2002), kol. 671-677.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Cornelius_Scepperus

https://www.wikizero.com/en/Cornelis_de_Schepper

J. de SAINT-GENOIS, Missions diplomatiques de Corneille Duplicius De Schepper, dit Scepperus, ambassadeur de Christiern II, de Charles V, de Ferdinand Ier et de Marie, reine de Hongrie, gouvernante des Pays-Bas, de 1523 à 1555.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Christiaan_II_van_Denemarken

https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_I_of_France

https://en.wikipedia.org/wiki/Suleiman_the_Magnificent

<file:///Users/guido/Downloads/267-Artikel%20Tekst-1029-1-10-20120924.pdf>

https://www.femkeroobol.nl/achtergrond/achtergrond_koning_in_het_Noorden.html#TOP

https://en.wikipedia.org/wiki/S%C3%B8ren_Norby

https://en.wikipedia.org/wiki/Nicolaus_Olahus

Ik ben ook dank verschuldigd aan Jan Van Acker, Bernadette Lannoye, Walter Lelièvre, Friede Lox, Luc Vanacker Dieter Demerre en Eric Billiet.

Werken van DE SCHEPPER

1523 - *Assertionis fidei adversus astrologos sive de significationibus coniunctionum superiorum planetarum anni 1524*, Fr Bryckmann, Antwerpen

<https://www.worldcat.org/identities/viaf-95137124/>

Illvstrissimi et potentissimi principis Christierni II. ... ad duas epistolas, quibus rationem belli aduersus illum suscepti ... Fridericus illius patruus reddere conatur ..., Cornelio Duplicio Sceppero Nouiportuensi authore responsio : Cornelius Duplicius de Schepper.

Illustrissimi et Invictissimi Principis D. Christierni secundi Danie Suetie Noruegie ... Regis, Ducis Sleswici ... ad emisso contra se Lubicensium articulos quibus suscepti aduersus cum belli ratione, prescribunt Cornelio Sceppero autore responsio : Cornelius Duplicius de Schepper.

Rerum à Carolo V. Caesare Augusto in Africa bello gestarum commentarij, elegantissimis iconibus ad historiam accommodis illustrati : Cornelius Scepper.

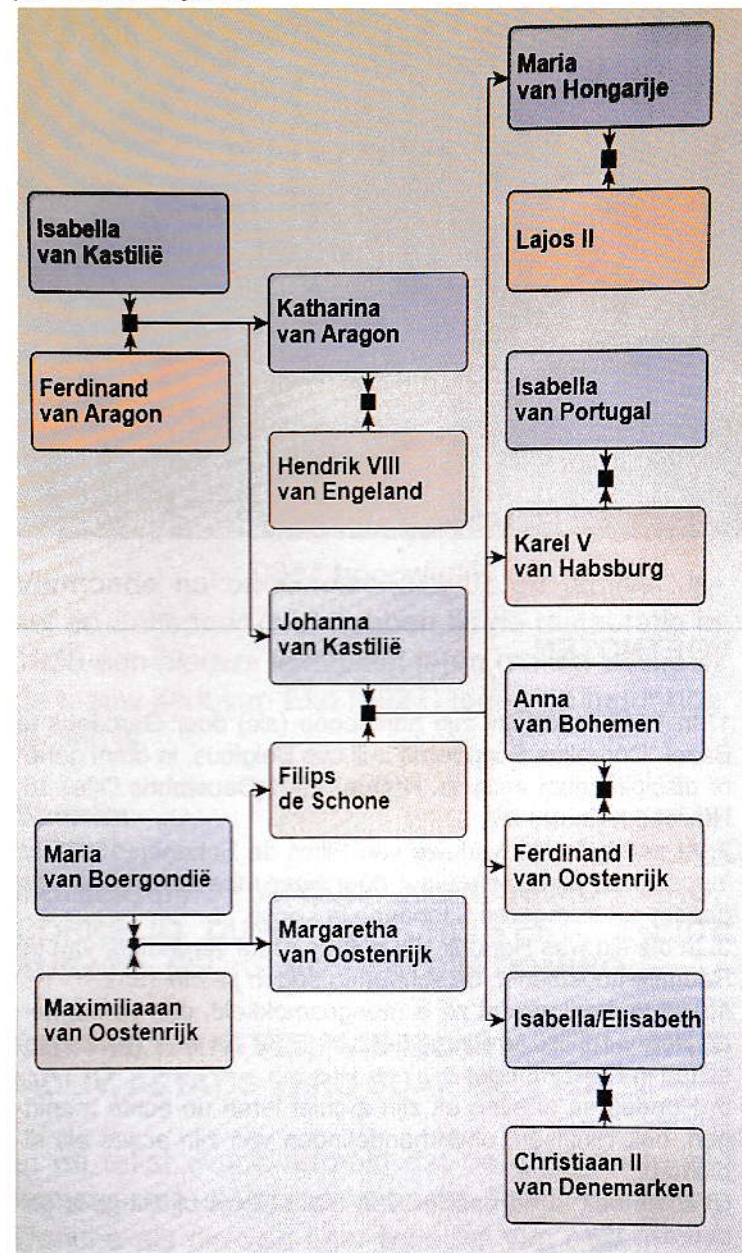
Sereniss. principi dominæ Isabellæ, Daniæ, Svetiæ, Norvegicæ ... reginæ ... epitaphium Cornelio Duplicio Sceppero

autore : Cornelius Duplicius de Schepper.

Palaephati De non credendis historiis libellus utilissimus Phornuti De natura deorum libellus Iodoco Velareo interprete Epitaphium Isabellæ illustriss. Danorum reginæ Corn. Sceppero autore Luciani De astrologia oratio : Palaephatus.

Ioannis Christophori Calveti Stellæ De Aphrodisio expugnato, quod vulgo Aphricam vocant, commentarius : cum scholiis Bartholomæi Barrienti Illiberitani : accedunt eiusdem Calveti carmina varia : Juan Cristóbal Calvete de Estrella.

Ioannes Dantiscus' correspondence with Cornelius de Schepper : Jan Dantyszek.

Stamboom Karel V

Colofon

Redactieadres:

Vrienden van het Patrimonium

p/a P. Deswartelaan 69-102

8620 Nieuwpoort

Verantwoordelijke uitgever G. Demerre

Canadalaan 61 - 8620 Nieuwpoort

